

PREPORUKA ZA PODMIRIVANJE TROŠKOVA PRIJEVOZA UČENIKA AUTOBUSOM

Odlukom o kriterijima i načinu financiranja troškova prijevoza redovitih učenika prvih i drugih razreda srednje škole u razdoblju siječanj – kolovoz 2009. godine, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa ograničilo je podmirivanje troškova prijevoza samo za željeznički prijevoz, u mjestima gdje on postoji.

Na temelju brojnih objava u medijima, posebice u istočnoj Hrvatskoj, saznali smo da se djeca iz manjih mjesta koja su prisiljena putovati vlakom, susreću s brojnim problemima koji ujedno predstavljaju i povredu njihovih prava. Naime, željezničke postaje su uglavnom smještene na periferiji mjesta, tako da su djeca prisiljena pješачiti i nekoliko kilometara, najčešće po cesti bez nogostupa, kako bi došli do vlaka. Isto tako, frekventnost željezničkog prometa puno je slabija od autobusnog, a vozni red vlakova nije prilagođen školskom rasporedu. Zato su djeca prisiljena ustajati vrlo rano, a zatim boraviti po kolodvorima i drugim neprimjerenim mjestima čekajući prijevoz. Zbog višesatnog „praznog hoda“ smanjeno im je vrijeme za učenje, obiteljske aktivnosti i aktivnosti slobodnog vremena. Problem neusklađenog prijevoza posebno je važan za djecu koja zbog rasporeda aktivnosti moraju dolaziti u školu i dva puta dnevno. Tada najčešće niti ne idu kući, cijeli dan borave u mjestu školovanja, bez adekvatnog obroka i odmora.

Članak 28. Konvencije o pravima djeteta jamči svakom djetetu pravo na obrazovanje i njegovu dostupnost. Kad je potrebno, države stranke su dužne osigurati materijalnu podršku u realizaciji tog cilja. Mjere Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa podržavaju ovo pravo djece, no uvjetovanje vrste prijevoza diskriminacija je djece prema imovnom statusu i mjestu stanovanja. Većina roditelja nije u mogućnosti djetetu osigurati razliku iznosa za autobusnu kartu, pogotovo ako u obitelji ima više školaraca. Uskraćivanjem primjerenijeg prijevoza narušeno je i pravo na sigurnost, budući djeca do vlaka pješāče uglavnom po cesti, često u ranim jutarnjim ili večernjim satima, bez rasvjete. Dugotrajni boravci na željezničkom kolodvoru, gubitak vremena i neredovita prehrana također su okolnosti koje ne vode računa o najboljem interesu djeteta.

Pravobraniteljica za djecu štiti, prati i promiče prava i interese djece na temelju Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora i zakona (Zakon o pravobranitelju za djecu, NN 96/03). Uočivši da je najnovijom odlukom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa o vrsti besplatnog prijevoza ugroženo nekoliko prava djece koja su zajamčena našim pozitivnim zakonodavstvom, pravobraniteljica je 25. veljače 2009. uputila preporuku Ministarstvu o preispitivanju ove odluke i o donošenju primjerenijeg rješenja kojim prava i interesi djece neće biti ugroženi. Pravobraniteljica drži da ovom uštedom riskiramo puno veću cijenu, a to je sigurnost i dobrobit djece.